

A 81/6/7

ARREST VAN 11 MEI 1982
in de zaak A 81/6

Inzake :

Mevrouw M.M. WASSENBURG

tegen

de Heer G.L.G.M. PETIT

Procestaal : Nederlands

ARRET DU 11 MAI 1982
dans l'affaire A 81/6

En cause :

Madame M.M. WASSENBURG

contre

Monsieur G.L.G.M. PETIT

Langue de la procédure : le néerlandais

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 81/6

Gezien de brief van 30 juni 1981 van de Griffier van de Hoge Raad der Nederlanden met het daarbij gevoegde voor eensluidend gewaarmerkte afschrift van het arrest van de Hoge Raad van 26 juni 1981 in de zaak van Maria Martina Wassenburg, wonende te Voorburg, tegen Guillaume Leandre Gustave Maria Petit, wonende te Waddinxveen ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

Overwegende dat de Hoge Raad daaromtrent het volgende heeft vastgesteld :

"Nadat tussen partijen echtscheiding was uitgesproken heeft de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage bij beschikking van 6 oktober 1975 de moeder (partij Wassenburg) benoemd tot voogdes over de minderjarige kinderen van partijen, geboren onderscheidenlijk in 1970 en 1972, en de vader (partij Petit) tot toeziend voogd. Bij die beschikking heeft de Rechtbank voorts een reeds tijdens het echtscheidingsgeding getroffen omgangsregeling tussen de vader en de kinderen gehandhaafd, onder heropening en schorsing van het onderzoek met het oog op een eventuele uitbreiding van de omgangsregeling voor rapport en advies van de Raad voor de Kinderbescherming. Bij haar beschikking van 24 mei 1976 heeft de Rechtbank haar beschikking van 6 oktober 1975 aangaande de omgangsregeling gehandhaafd, met dien verstande dat de vader eenmaal per twee weken op zondag van 11.00 uur tot 18.00 uur contact met de kinderen zal mogen hebben. Een en ander steunt op artikel 161 lid 5 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover luidende :
"De Rechtbank kan op vordering onderscheidenlijk verzoek van beide ouders of van één van hen een regeling treffen inzake de omgang tussen het kind en de ouder die niet met het gezag over het kind is of zal worden belast".
De Kinderrechter in voormelde rechtbank, tot wie de vader zich had gewend ter verkrijging van wijziging van de beschikking van 24 mei 1976, heeft bij

beschikking van 23 juni 1978 bepaald dat de vader eenmaal per twee weken op zondag de kinderen van 11.00 uur tot 18.00 uur mee zal mogen nemen, terwijl hij ten aanzien van de verzochte uitbreiding het onderzoek heeft geschorst voor rapport en advies van de Raad voor de Kinderbescherming. In het onderhavige kort geding, ingeleid bij dagvaarding van 5 september 1978, heeft de vader de veroordeling van de moeder gevorderd tot nakoming van de als voormeld getroffen omgangsregeling, met uitvoerbaarverklaring van het te wijzen vonnis bij lijfswang, althans met machtiging van de vader om het vonnis ten uitvoer te doen leggen met behulp van justitie en politie, en voorts met bepaling dat de moeder bij niet voldoening aan het vonnis een dwangsom zal verbeuren.

De President van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage heeft deze vordering bij vonnis van 14 april 1980 toegewezen, behalve voor wat betreft de uitvoerbaarverklaring bij lijfswang en met behulp van justitie en politie. Het Gerechtshof te 's-Gravenhage heeft dit vonnis bij arrest van 30 oktober 1980 bekrachtigd." ;

Overwegende dat partij Wassenburg tegen het arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage beroep in cassatie heeft ingesteld en dat de Hoge Raad het voor de beslissing op dit beroep onder meer nodig heeft geacht "vast te stellen of de in de artikelen 611a en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de rechter toegekende bevoegdheid om op vordering van een der partijen de wederpartij te veroordelen tot betaling van een dwangsom voor het geval aan de hoofdveroordeling niet wordt voldaan, ook is gegeven voor hoofdveroordelingen tot nakoming van verplichtingen uit het familierecht als waarvan hier sprake is" ;

Overwegende dat de Hoge Raad, oordelend dat bedoelde vaststelling niet kan geschieden zonder de beantwoording van enkele vragen van uitleg van de Benelux-Overeenkomst houdende Eenvormige wet betreffende de dwangsom en van de daarbij behorende Eenvormige wet, de volgende vragen aan het Benelux-Gerechtshof heeft voorgelegd :

"A. Is de bedoelde eenvormige wet ook van toepassing op gevallen waarin de hoofdveroordeling in de zin van artikel 1 van die wet strekt tot nakoming van een verplichting uit het familierecht als waarvan in deze zaak sprake is ?

B. Zo neen, heeft genoemde Benelux-Overeenkomst de strekking (a) de mogelijkheid uit te sluiten dat in de nationale wetgeving van een of meer van de drie landen de toepasselijkheid van de regeling tot de onder A bedoelde gevallen wordt uitgebreid, dan wel (b) een dergelijke uitbreiding slechts toe te laten als de betreffende nationale wetgever zich dienaangaande uitdrukkelijk in die zin heeft uitgelaten ?" ;

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

Overwegende dat de Griffier van het Benelux-Gerechtshof een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het arrest van de Hoge Raad heeft gezonden aan partijen en aan de Ministers van Justitie van België, van Nederland en van Luxemburg ;

Overwegende dat Mr J. van Schellen, advocaat te 's-Gravenhage, namens partij Wassenburg een memorie heeft ingediend, strekkende - voor zover hier van belang - tot een ontkennende beantwoording van vraag A ;

Overwegende dat Mr G.E.M. Later, eveneens advocaat te 's-Gravenhage, namens partij Petit een memorie heeft ingediend, strekkende - voor zover hier van belang - tot een bevestigende beantwoording van vraag A ;

Overwegende dat de Ministers van Justitie geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een schriftelijke uiteenzetting in te dienen ; dat overigens geen schrifturen zijn ingediend en dat een mondelinge toelichting is verzocht noch bevolen ;

Overwegende dat de Advocaat-Generaal Dumon op 26 januari 1982 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Overwegende dat partij Petit bij memorie heeft doen zeggen dat het Benelux-Gerechtshof "niet bevoegd is van de vraag van de Hoge Raad kennis te nemen nu op het moment waarop de vordering met betrekking tot de dwangsom werd ingesteld er nog geen sprake was van gemeenschappelijke rechtsregels" ;

Overwegende daaromtrent :

dat niet betwist wordt dat de onderhavige vordering ingesteld werd toen de met de Eenvormige wet betreffende de dwangsom overeenstemmende bepalingen van de Nederlandse wet reeds in werking waren en dat de vordering door die bepalingen wordt beheerst ;

dat de Benelux-Overeenkomst houdende Eenvormige wet betreffende de dwangsom, sedert 1 maart 1980 geldt als een overeenkomst die tussen de drie landen in werking is getreden ;

dat deze omstandigheid in verband met het bepaalde bij artikel 4 van de Overeenkomst meebrengt dat de bepalingen van de Overeenkomst en van de Eenvormige wet sedert die datum voor de toepassing van de hoofdstukken III en IV van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof hebben te gelden als gemeenschappelijke rechtsregels als bedoeld in dat Verdrag ;

dat artikel 6, lid 1, van het Verdrag bepaalt dat het Benelux-Gerechtshof kennis neemt van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels aangewezen krachtens artikel 1, gerezen in zaken aanhangig bij een rechtscollege van een der drie landen ;

dat uit het voorgaande volgt dat vragen van uitleg die, zoals te dezen, met betrekking tot met de Eenvormige wet overeenstemmende bepalingen in de nationale wetgeving rijzen, vóór 1 maart 1980 uitsluitend ter beantwoording stonden van de nationale rechters en vanaf die datum volgens de regels van genoemd Verdrag aan het Benelux-Gerechtshof kunnen respectievelijk moeten worden voorgelegd ;

dat mitsdien de omstandigheid dat de vordering is ingesteld vóór het "gemeenschappelijk worden" van de desbetreffende bepalingen, van geen betekenis is voor de bevoegdheid van het Hof ;

dat de bevoegdheid van het Hof uit het bovenoverwogene voortvloeit ;

Betreffende de door de Hoge Raad onder A gestelde vraag :

Overwegende dat de Benelux-Overeenkomst houdende Eenvormige wet betreffende de dwangsom, voor zover hier van belang, bepaalt :

Artikel 1 : "Elk der Overeenkomstsluitende Partijen verbindt zich de eenvormige wet betreffende de dwangsom, vervat in de bijlage van deze Overeenkomst, in haar wetgeving op te nemen met ingang van de datum van inwerkingtreding van de Overeenkomst hetzij in een der oorspronkelijke teksten, hetzij in beide teksten." ;

Artikel 3 : "1. Elk der Overeenkomstsluitende Partijen staat het vrij alle of sommige rechtsvorderingen tot nakoming van arbeidsovereenkomsten van het toepassingsgebied van de eenvormige wet uit te sluiten.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 kan ten aanzien van deze Overeenkomst en de eenvormige wet geen enkel voorbehoud worden gemaakt." ;

Overwegende dat de Eenvormige wet betreffende de dwangsom, voor zover hier van belang, bepaalt :

Artikel 1, lid 1 : "De rechter kan op vordering van een der partijen de wederpartij veroordelen tot betaling van een geldsom, dwangsom genaamd, voor het geval dat aan de hoofdveroordeling niet wordt voldaan, onverminderd het recht op schadevergoeding indien daartoe gronden zijn. Een dwangsom kan echter niet worden opgelegd in geval van een veroordeling tot betaling van een geldsom." ;

Overwegende dat bovengenoemde teksten, in hun onderling verband en samenhang, geen enkel aanknopingspunt bieden voor de stelling dat de Eenvormige wet niet van toepassing is op gevallen als in vraag A bedoeld ;

Overwegende dat integendeel uit artikel 3 van genoemde Benelux-Overeenkomst - en wel in het bijzonder uit de tegenstelling tussen de leden 1 en 2 van dat artikel - valt af te leiden dat de Overeenkomstsluitende Partijen ervan zijn uitgegaan dat in ieder geval rechtsvorderingen op het gebied van het burgerlijk recht in beginsel tot het toepassingsgebied van de eenvormige wet behoren ;

Overwegende dat dit gezichtspunt bevestiging vindt in de "Gemeenschappelijke memorie van toelichting", in het bijzonder waar deze de betekenis van het instituut van de dwangsom geheel in het algemeen plaatst in het kader van de problemen van de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen op het gebied van het burgerlijk recht ; dat immers die memorie onder meer inhoudt : "Hoofdstuk III, de eenvormige wet, A. Algemene opmerkingen : De tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen op het gebied van het privaatrecht brengt problemen mee ..." ;

Overwegende dat het vorenstaande meebrengt dat de Eenvormige wet in beginsel ook van toepassing is op veroordelingen tot nakoming van een verplichting voortvloeiende uit het familierecht ;

Overwegende dat de Hoge Raad zijn vraag in het bijzonder toespitst op een veroordeling tot nakoming van een verplichting uit het familierecht "als waarvan in deze zaak sprake is" ;

Overwegende dat het hier blijkens de door de Hoge Raad gegeven uiteenzetting der feiten gaat om een veroordeling, in kort geding, tot nakoming van een door de kinderrechter op grond van het in 's Hogen Raads arrest geciteerde artikel 161, lid 5, van Boek 1 van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek vastgestelde omgangsregeling ;

Overwegende dat er ook in zodanig geval behoefte kan bestaan de nakoming van de veroordeling door het invoeren van een geldelijke prikkel zoveel mogelijk te verzekeren ;

Overwegende dat derhalve vraag A bevestigend moet worden beantwoord, hetgeen meebrengt dat vraag B geen beantwoording behoeft ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

Overwegende dat het Hof volgens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof de kosten moet vaststellen die op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover dit in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

dat volgens de Nederlandse wetgeving het salaris van de raadslieden van partijen wordt begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ;

Overwegende dat het Benelux-Gerechtshof de in Nederland in de cassatie-instantie voor de berekening van zodanig salaris geldende maatstaven in aanmerking zal nemen ;

Uitspraak doende op de door de Hoge Raad gestelde vraag A ;

Gelet op de conclusie van de Advocaat-Generaal Dumon ;

VERKLAART VOOR RECHT :

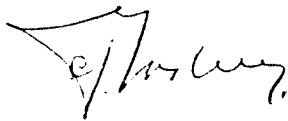
De Eenvormige wet betreffende de dwangsom is ook van toepassing op gevallen waarin de hoofdveroordeling in de zin van artikel 1 van die wet strekt tot nakoming van een verplichting uit het familierecht als waarvan in de onderhavige zaak sprake is ;

Uitspraak doende omtrent de op de behandeling voor het Benelux-Gerechtshof gevallen kosten :

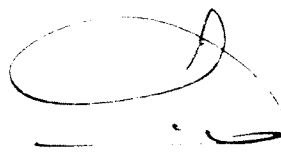
Bepaalt die kosten voor ieder van beide partijen op f 1.930 (exclusief B.T.W.).

Aldus gewezen door de Heren F. Goerens, President, A. Wauters, Eerste Vice-President, Mr Ch.M.J.A. Moons, Tweede Vice-President, R. Legros, R. Thiry, C. Wampach, Mr H.E. Ras en Mr W.L. Haardt, Rechters en R. Janssens, plaatsvervangend Rechter ;

en uitgesproken ter openbare zitting te 's-Gravenhage, op 11 mei 1982, door de Heer Tweede Vice-President, Mr Ch.M.J.A. Moons, in aanwezigheid van de Heer Advocaat-Generaal Mr W.J.M. Berger en de Heer Hoofdgriffier dr G.M.J.A. Russel.

(G.M.J.A. RUSSEL)

(Ch.M.J.A. Moons)